

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 koronára, negyedévre 3 koronára.

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden sor után 2 fill. Pető betűknél nagyobb, avagy díszbetűvel, vagy kerettel ellátott hirdetések térmérték szerint egy négyszög centim. után 8 fill. — Állandó hirdetéseknek árkedvezmény.

A köd

Átként ereszkedik a hegyek felé, a havas ormokon didergő köd áll az őrhelyen, az álomba forduló völgyben, elsárgult leveles magas avara felett várják a csapatok a riadót, amely harcban öli őket az ellenséggel. A harmadik téli háború itt van, ami megelégség van a szívünkben, fonjuk a ködrel vele a hős katonákat, akik harmadszor szenvedik át a harcok téli borzalmait. — A világörvénylem legvégzetesebb könyvelője nem akar véget érni, a fekete ígélet nem tud elmulni.

Miért kell a világnak harmadik éve sanyargatnia magát és belkét harmadéve minden szomorúan virradó reggelen a fájdalom és vér tengerében fürdetni? Miért kell a borzalmak rengeteg hosszú idején minden jót és nemeset a felhettelen bálvány torkába hordani és emberéletet új hekatombáival szaporítani áldozatok mérhetetlen tömegét? Milyen célja lehet még a háborúnak két év szörnyűségei után azoknál, akik a küzdelem elején sem hallottak más jelszót, mint bosszút és gyűlöletet?

Bennünket, akik vérrel szerzett és védett ősi határaink között nyugalomban akartunk élni, ellenségeink gonosz kapzsisága kényszerített, hogy letegyünk a béke szerszámaikat és fegyverrel védezzünk a földet. — A maguk tűzhelyeinek védelmének hősök lettek a polgári élet szelid munkásaiból, legendás lovagok a békeélet mindennapi kegyereinek gyöngé, fáradt tülekedéséből.

Odaát, ahol gyűlölet és rablás vágyak fekete zászlói alatt küzdenek, nincsenek olyan célok, amelyek a lelkesedés mámorával hajlítják a harcosokat a vérfürdő felé. Erdély földjén szíjjelfoszlik a román tulerő és az orosz kólosszus legnagyobb erőfeszítése sem tudja az utonállás seregét diadalhoz vezetni. Lassan felmorzsolódik ez az ellenség is, mint a többi, amelynek nincs oka és erkölcsi alapja, hogy lélekkel harcoljon ellentünk.

Sir a lelkünk, hogy harmadszor is át kell szenvedni testvéreinknek a nehéz hideg telet a lovászárkok között. És tekintünk a sűrű téli köd mögött kurtat, látszik-e már a nap, melynek melege alatt új virágok, régen vágyott szelid, fehér virágok nyílnak? . . .

Szerbia megrontói.

10.

Politikai pártok.

Már említettük fentebb, hogy a szerbiai ó és ifju radikálisoknak egy kül-, mint belpolitikai programja egy és ugyanaz volt s hogy csak személyi okokból szakadtak két táborba. Főleg a külpolitikában mindkét tábor szinte tüntetett oroszbarátságával s a különbség csak az volt, hogy az ó radikálisok, mint régebbi csoport, nagyon belső kapcsolatban állottak Oroszországgal s Pasicsot Oroszország legmegbízhatóbb barátjának tartották, tehát az 1903. utáni korszakban mindehát lett. Minthogy az ifju radikálisok a külpolitikában képtelenek voltak az ó radikálisokkal versenyi állni, megelégedtek azzal, hogy befolyásukat a belpolitikában érvényesítsék s e célból az összeesküvőkre támaszkodtak, akik viszont biztonosságuk s politikai befolyásuk céljából kellett, hogy az ó radikálisokat egy szinten kormányképes párttal sakkban tartassák. Az 1903. utáni új időszakban mindkét radikális szárny oly tényezővé vált, akiknek kezében volt Szerbia sorsa s akik személyes torzalkodások dacára, ha hivatali állásokról, szállításokról, koncessziókról volt szó, mégis egységes blokkot alkottak, ha a május 29-iki rezsimet kellett megvédeni külső, vagy belső ellenség felé. A régi pártok, a progresszív és a szabadelvűt, melyek az Obrenovicsek alatt történelmi szerepet játszottak, tengődésre voltak kárhoztatva egyfelől a radikálisok korrumpáló rezsimje következtében, másfelől pedig, mert hogy a radikálisokkal versenyezni hessenek, ők is a rosszul értelmezett demokratizmus jelvényeivel ékeskedtek. A radikálisoknak sikerült a demokratizmust és oroszbarátságot hamoktatizmusnak feltüntetni és ez a régi pártokra erős befolyással volt.

A szabadelvűpárt Ribarac Sztóján és Veljkovic Voja dr. vezérsege alatt 1914-ben demokrata programmal új párttá alakult. Azelőtt oroszbarátnak mondták, de Risztics halála óta nem volt már az s csak bolgárellenes politikát üzött anélkül, hogy egyik vagy másik hatalmi csoport mellett nyilatkozott volna meg. Tekintélyes tagjaiknak többsége lelkében továbbra is oroszbarát maradt s csak annyiban ellazozta Pasics politikáját, amennyiben ez 1903. óta bolgárbarát volt, utóbb meg azért, mert Pasicsot nem tartotta elegendő tehetségnek arra, hogy politikáját keresztülvinni képes legyen. Novakovic Sztóján vezérsege alatt álló progresszisták nem vettek fel programjukba demokrata elveket, de a gyakorlatban mégis a demokrácia eszközeivel éltek. Főleg a magógia eszközeivel éltek. Főleg a két testvér: Marankovic Pavla és Voja. Végzetes dolog volt még, hogy Novakovic a progresszisták külpolitikai hagyományait felhagyott és csatlakozott a radikalizmushoz egy csoporttal. Ez a progresszisták egy csoportját, élén Perics Zsivojumlal, Jovanovic B. Jovan dr.-ral arra készítette, hogy kiléptek a pártból és a Nedjelmi Pregled című hetilapban osztrák-magyar barát politika szószólóivá lettek. Ez a csoport 1914. ápr. 7-én mint új konzervatív párt megalakult és a progresszisták igen nagy számán kívül nagyon sok tekintélyes addig pár-

tonkivüli ember is belépett a pártba Belpolitikában konzervatív, külpolitikában osztrák-magyar barát lévén, a konzervatív párt a tekintélyt és törvényességet képviselte és a szerb viszonyokhoz képest nem igen népszerű, de a népre és államra nagyon áldásos és valóságos államférfiai programot fejtett ki.

Azok a férfiak, kik ezt a pártot alapították, nem hajhásztak népszerűséget és személyi érdeket; ellenkezőleg, egész hidegvérrel tanulmányozták a szerbiai és európai viszonyokat és ezen tanulmányaik alapján megteremtettek egy az ország javára szóló programot, tekintet nélkül arra, hogy egyiknek vagy másiknak inyére lesz-e vagy sem. Ebben az esetben nem áll meg az a közmondás, hogy több szem többet lát, mert a legkisebb pártok egyikének emberei jobban meglátták, mint az ország valamennyi többi pártja, hogy milyen sors vár Szerbiára a radikális politika folytán általában és külpolitika folytán különösen. El kell olvasni a Nedjelmi Pregled 1908., 1909. és 1910. évi számaikat, hogy lássuk milyen államférfiai belátással tárgyaltak a konzervatív párt megalapítói politikai kérdéseket és mennyire előrelátták a politikai eseményeket. Sajnos, a konzervatívoknak sem elég erejük, sem idejük nem volt siker eléréséhez. Ellenük voltak a radikálisok, az összeesküvők és a dinasztia s külpolitikai kérdésekben ezek mellett állottak Szerbia egyéb pártjai is, az egész állami apparátus s majdan az egész sajtó. Illojális eszkozokat, mint pl. forradalmat, vagy katonai lázongásokat a konzervatív párt nem akart szítani, hisz éppen az volt a célja, hogy Szerbiát a rendezett európai államok sorába emeli s nem fogja tűrni, hogy továbbra is a délamerikai köztársaságokhoz legyen hasonló. Éppen a konzervatív párt, ha akarta volna, a katonaság segítségével okozhatott volna felfordulást, mert a tisztek nagy többsége a királygilykosokkal és összes körökkel szemben tanusított bátor magatartásért rokonszenvezett vele, de ő nem akarta az egyik fallal a másikat ledönteni s szilárdan helyt állt az igazságosság elve mellett. Ezért meg kellett a konzervatívoknak érniük, hogy osztrák-magyar barátságuk miatt a radikálisok árulóknak mondták őket. Ma, a katasztrófa után ország-világ látja, kik tulajdonképpen az árulók, azok-e, akik Magyarország-Ausztria barátságát keresték, hogy így Szerbiát megdöntsék, vagy azok, akik a szomszédos monarchiát ellenséggé tették és ezzel az országot nyomorúságba döntötték. Meg kell említeni, hogy még egy szerb párt volt kifejezetten ellenesége Oroszországnak, a szociálista párt, egyébként az ország leggyengébb pártja és pedig azért, mert belgöldi ipar híján nincs elegendő tere elvei terjesztésére. A szociálisták külpolitikai tekintetben a nagyhatalmak befolyásával szemben a balkáni népek egyesítésére törekedtek. Még a múlt esztendőben békét követeltek Magyarország-Ausztriával s ezért a radikálisok felé hajló sajtó német ágenseknek és bérenceknek nevezte őket.

Mint látható, az óradikálisoknak külpolitikájuk számára az ifju radiká-

lisokban külpolitikájuk számára az ifju radikálisokban és a Novakovic Sztóján vezérsege alatt álló progresszistákban döntő többségük volt a szkupstinában, a nacionalisták (volt szabadelvűek) ingadoztak, míg ennek a politikának nyílt ellenzőiként csak a konzervatívok és a szociálisták léptek fel, akik a belpolitikában nem találtak rokonszenvre. Pasics mindenható maradt nem csupán a belpolitikában, hanem és főképpen a külpolitikában, proklamálván azt az elvet, hogy minden más politika, mint az oroszbarát áruló politika. Az egész sajtó külpolitikai kérdésekben a kormány mellett volt, Pasics nem bánta, hogy személyét a leghitványabb gúnynevekkel illették s belpolitikájért kárhoztatták, de éles szeme ügyelt, hogy külpolitikája ellen ne történjen semmi. Az újságokon kívül, melyek többnyire a rendelkezési alaptól függték, külön egyesületeket szervezett, mint a „Szlovenszki Zug“-ot, a „Narodna Obrana“-t, melyekbe más pártbeliek belevontak, hogy ezek is így oroszbarát politikához maradjanak lekötve. A sajtónak, politikai gyűléseknek s utóbbi szervezeteknek egyazon céljuk volt: a népből elnyomni egy egész-séges és reális politikának még a gondolatát is s egyben a külföld számára hirdetni, hogy Szerbia egész népe az orosz politikának a hive.

Dinyés Árpád.

Zemplénnvármegye

szeptember hóban.

Közigazgatási bizottsági ülés.

— okt. 11.

Hétfőn délután tartotta október havi rendes ülését Zemplénnvármegye közig. bizottsága Szinyei Merse István főispán elnökelete alatt. Az ülés ezáltal igen rövid lefolyású volt, mert a sablonos előadói jelentéseken kívül alig akadt olyan tárgy, amely különösebb érdeklődést keltett volna a bizottság tagjai körében.

Felhasználások alig voltak. Minden vita nélkül fogadták el az előadói előterjesztéseket. Szóval szüreti hangulatban folyt le az egész ülés.

Szinyei Merse István főispán üdvözölte a bizottság tagjait, ezután az alispáni jelentés ismertetése következett. A jelentést Bernáth Aladár tb. főjegyző olvasta fel.

Személyi ügyek. Tóth Miklós nagykázméri jegyzőt nyugdíjazták. — Pajor János nagymihályi h. jegyző felfüggesztetett, a jegyzői teendők ellátásával Kluger Pál nagymihályvidéki segédjegyzőt bízták meg.

Közrendészet. Tüzesetek voltak Nagytoronya, Nagykázmér és Lasztóc községekben, továbbá Nagysebb községben, Sátoraljaújhelyben, Tavarán, Benkőfalván, Sárospatakon, Kárádon, Kisdobrán, Nagyszőlőgyon szintén voltak tüzesetek. Valamennyi esetben a kár biztosításból részben megtérül.

Katonai ügy. A III-ik pótszemle az egész vármegyében befejezést nyert.

Közlekedésügy. A hadszíntér felől tánt megrongált utak végleges helyrehozatala folyamatban van.

Mezőgazdaság. Az aratás a vármegye területén befejeződött. A számvétési munkát kezdetét vette.

Közegészségügy. A főszolgabírák jelentése szerint a közegészségügy kedvező volt. Járványos betegségek csak szórványosan fordultak elő.

Alispáni jelentés elterjesztése után a katonaság által okozott károk elbírálására hivatott bizottságba gróf Széchenyi Ernő és Meczner Béla tagokat jelölték ki. Ez a bizottság a károk megállapításán felül a károsluttakkal egyezkedési tárgyalásokba is becsátkozik.

Pénzügyigazgató jelenti, hogy a 20,000 koronát meghaladó jövedelmek utáni adókievetési tárgyalások e hó 16-án kezdődnek.

Végül a bizottság a tanfelügyelő javaslatára Singer Mátyás nagymihályi tanító felfüggesztését hivatalos működésétől való eltiltását rendelte el, mert a tanító az ellene elrendelt fegyelmi eljárás folyamán az igazgatóját tettegleg bántalmazta. A tanító fizetésének 2/3-át a felfüggesztés ideje alatt is folyósítani rendelte a bizottság.

A VILÁGHÁBORU.

A sajtóiroda hiteles távirati jelentése.

Brassónál üldözzük a megvert románokat.

1175 román fogoly, 25 ágyú.

Berlin, okt. 10.

A német nagy vezérkar jelenti:

Keleti hadszíntér:

Erdélyi harcok: A keleti harcvezetési mindenütt előhaladtunk. A Hargita és Baróti-hegységből a Felső- és Alsó-Csikba (Oll-völgy) való kilépést kikényszerítettük. — Győzelmes csapataink Brassó mindkét oldalán sarkukban vannak a megvert románoknak.

A háromnapos brassói csatából eddig 1175 foglyot, 25 ágyút, köztük 13 nehéz ágyút, számos löszerkocsit és fegyvert szállítottunk be. Ezeket kívül két mozdonyt, több mint 800, legnagyobb részét élelmiszerekkel megrakott vasuti kocsit zsákmányoltunk.

Az ellenség, összes csapataink egybevágó jelentése szerint, fellelte súlyos, véres veszteségeket szenvedett.

Károly főherceg harcvezetése: A Kárpátokban az október 8-án a Baba Ludowán elfoglalt állásaink előtt az oroszok ellentámadásai meggyúsultak.

Balkáni hadszíntér:

Mackensen vezértábornagy harcvezetése: A helyzet változatlan.

Macedóniai front: Az ellenség folytatta támadásait a Cserna-hajlásban (a monasztir-florinai vasutól keletre) álló bolgár csapatok ellen. Skocsiviznál kis előnyöket ért el, különben visszaverték.

Nyugati hadszíntér:

Ruprecht bajor trónörökös harcvezetése: Az Ancre és a Somme közötti egész harcvonal ellen tegnap is erős támadásokat intézett az ellenség, különösen az esti és éjjeli órákban. Valamennyi

eredménytelen maradt. Vermandovillerstől keletre a franciák támadó kísérleteit megakadályoztuk.

A német trónörökös harcvezetése: A Maas két oldalán élénk tűzvérségi és aknavető harcok.

Ludendorff,
első főszállásvezető.

Megvolt-e a román határ erősítve?

A „Zemplén” tudósítójától.

Temesvár, okt. 2.

Mióta a rabló oláh csorda betört az országba, hogy Magyarország koronájának legszebb gyémántját, Erdélyt elfoglalja, a kávéházi Conrádok között megindult a szó és a pletyka a magyar vezérkar ellen. Amikor pedig néhány délvidéki várost tervszerűen, stratégiai okokból kiürítettünk s a lakosság kénytelen volt az ország belsejébe menekülni, különféle hírek és vélemények kaptak szárnyra, melyek mindegyike a vezérkart hibáztatja, a kormányt okolja, sőt Tiszának Erdély megerősítéséről a képviselőházban mondott legutóbbi szavait koholmányoknak tartja. — Természetesen azok, kik ily állásponton foglalnak helyet, jobban tennék, ha a lövészárkokban tartanák meg e felett napi konferenciájukat.

Hogy ezek a szállóigék, melyek sokkal többet rontanak, mint használnak, mily naiv következtetéseken épültek fel, azt, aki csak valamiképp is tudja a hadihelyzetet mérlegelni, megérti s így arról kár beszélni. — Hanem szolgáljon itt zsinórmértékül az a felvilágosítás, amit az orszóvai határrendvérségi kapitány volt szives adni s rendelkezésemre bocsátani, mivel a dolog felől itt beszéltem.

— Azon fordult meg a kocka — beszélte a többek között, — hogy Románia sokkal előbb kezdte meg a hadakozást, mint a hivatalos hadüzenet szólt s hogy Romániában, általában az egész határon, a legutolsó pillanatig a legesedesebben és a legbarátságosabban viselkedtek. — Kormányunknak csak akkor volt tudomása a hadüzenetről, amikor már a predeáli határincidens megtörtént s mikor már Orsovát javában bombázták. Ekkor persze rögtön megtörtént az intézkedés minden oldalról, de késni kellett neki, mert úgy jött az oláh, mint a fergegő. A kormányt értesíteni nem lehetett, mert Orsovánál és Vöröstoronynál, de meg az egész határon egyszerre támadtak s mindjárt az első percekben a telefontárolatokat semmisítették meg.

— Határozottan nem igaz, hogy Erdély nem volt megerősítve! Romániába szembe a legelső pillanattól kezdve úgy viselkedtünk, mint Olaszországgal. Dacára a szigorú semlegességnek, teljes mértékben egyikben sem bízunk, sőt bizalmatlanságunkat az öreg Károly király halála csak fokozta. Mindjárt az olasz határ megerősítésekor a román határon is hasonló intézkedések történtek. Ahol a hely és a terep engedte, betonozott lövészárkok húzódtak végig a határon, az egyes szorosok magaslatain pedig sziklába vájt fedezékek és löresek létesültek úgy, hogy nemcsak a határt lehetett messziről figyelni, hanem a keskeny hegyi szorosokat is minden oldalról szemmel tarthatuk. — Ezeket a buvó, illetve leshelyeket telefon kötötte össze, mely állandóan meg volt katonasággal szállva. — De mindezen kívül az ország belsejéből ide volt összpontosítva az összes nélkülözhető csendőrség, nem említve minket, határrendőroket, valamint Erdély összes pénzügyőreit, kik Orsovánál úgy harcoltak, mint az oroszok. Később báró Ilótendorfi Conrád vezérkari főnök javaslatára történt,

hogy a határt 8—10 soros, kőcölöpök-höz erősített dróttakadály ölelte körül, melynek nem az volt az előresztül, melynek nem az volt az előresztül, hogy dróttövisei sűrű sorakoznyak egymás mellé, hanem az, hogy villamos árammal voltak telítve, melyhez egy közeli erdélyi város villanytelepéről vezettek oda. A betörés alkalmával a román gyalogság között végzett is ez olyan munkát, melyhez hasonló csak Hindenburg ért el Riga és Dünaburg tájékán, mikor a villa- és mos áram halomra vágta földhöz az oroszokat. Különben ilyen villamos drótsövények nemesak a szabadba, hanem a fűbe, bokrok és fák között is voltak elrejtve, melynek később igen jó hasznát vettük.

— De ha a határ ennyire meg volt erősítve — kockáztattam meg a kérdést — minek tulajdonítható mégis visszavonulásunk? Miért kellett Erdély néhány városát kiüríteni?

— Uram — felelt titokzatos mosollyal a kapitány — lehet-e döntő ütközetbe bocsátkozni hegyet, sziklák és szorosok között? Ami pedig másik kérdést illeti, erre önnök a nyilvánosság számára nem felelhetek. Különben is — nyújtotta kezét — sietnem kell, a vizontlátásra, majd legközelebb bővebben...

— Alászolgája kapitány ur!

D. Á.

Bajusz Zoltán.

— okt. 11.

Még látom őt, amint lázas izgalomban művészi érzékkel rendezte a „Hadiestétet”. Látom, amint meglibben a kárpit s ő mosolygó arccal jelenik meg a konferenciáer szerepében. Zúgó taps állítja meg, nevető arcok köszöntik. Az ismerősök, az őt dédelgető közönség, mely annyi kellemes és művészi programot köszönhet neki...

Látom őt az íróasztalnál; látom a sima parketten, szíparkáza, ötleteket szórva; nevető leány pajtasoktól körülveve. Látom férfi társaságban, barátai között. — Mindenütt látom Bajusz Zoltánt, csak a koporsó szűk, sötét börtönében nem akarom látni...

Nem akarom elhinni, hogy itt hagyta a jó édes anyját, a szerető testvéreket, a rokon, baráti kört, az ismerősöket. Szülő városát, Sátoraljajuhelyt, melynek szellemi kulturájáért oly sokat dolgozott és harcolt...

Ha a sors más keretbe állítja, a hol a szépet és művésziért rajongó ambíciója kielégítést nyerhet, ma nem Sátoraljajuhely, nemesak Zemplén temetné őt, de egész Magyarország.

Szellemes, kissé századvégi, kissé ultramodern kritikáit mintha most is hallanám. Egy rajongó lélek, a szépet és magasztost élvezni tudó, megértő, interpretáló lélek veszett el benne s hiába nézek előre, mely sötét ürt látok.

Pihenj csendesen Bajusz Zoltán... a férfi kor delelőjén, még tündöklő izzó álmok közepéből, még teremtő erő forrongása közben orozva támad rád a szomorú elmulás...

Szenvedésem immár elfelejtve. Titkos jövőd édes álmai zárják le szemedet. Legyenek az álmok színesek, szépek, mint a virágok szirmai, melyek koporsódat borítják... Mint ahogy te is mindig a szépet, színeset és művészt kerested és szeretted ebben a küzdelmes életben...

Futó tűzként terjedt el vasárnap reggel a városban Bajusz Zoltán ha-

lálazak a hira. Mindenki számított már a szomorú eseményre és mégis megrázóan hatott, amikor megtudták, hogy az elkerülhetetlen végzet bekezeztet. Hiszen mindenki szerette ezt a tetőtől talpig művészelket, aki nélkül társadalmi akciót elképzelni nem is lehetett. Szerette a munkát, élete a művészet volt és a vármegye különféle jótékony intézményei tanuskodhatnak mellette, hogy hogyan tudott ezeket teremteni a Bajusz Zoltán zsenialitása.

Még nem régen itt járt köztünk telve eszmékkel, művészi törekvésekkel. És talán legszebb művének befejezésében akasztotta meg az a betegség, amely ágyba döntötte és minden orvosi tudás dacára lenyűgözve tartotta mindaddig, amíg egészen el nem ragadta közülünk a halál.

A család gyászjelentése.

A haláleset alkalmából a gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki:

Öz. Bajusz Józsefné szül. Kovácsy Natália mint anya; Bajusz József és neje szül. Répássy Olga, gyermekei: György és Olga; Bajusz Andor és neje Győrötskey Mártha, gyermekek: Natália; dr. Bajusz Ernő és neje Ambrózy Nandine, gyermeke: Thuránszky György; ugy a maguk, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtörve tudatják, hogy az örökbe felejthetetlen, önfeláldozó, magasztos lelkű gyermek, testvér, sógor, nagybátya és rokon zalkodi dr. Bajusz Zoltán Zemplénvármegyei bizottságának tagja életének 30. évében, a Mindenható kifürkészhetetlen akaratából f. hó 8-án reggel, hosszas szenvedés után csendesen elhunyt.

A megboldogult kibűlt tetemeit f. hó 10-én délután 2 órakor a Kosuth Lajos-utca 5. számú gyászházból fogjuk a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezni.

Sátoraljajuhely, 1916. okt. 8-án. Szerető, gyöngéd lelke legyen velünk mindörökké!

A részvét

nemesak Sátoraljajuhelyben, de az egész vármegyében egyforma általánossággal nyilvánult meg. Mindenki őszintén fájta a gyászbeszédet, amely a hivatalos vármegyét egyik szorgalmas tisztviselőjétől a társadalmat a társadalmi akciók egyik vezetőjétől fosztotta meg. Ravatalát egész virág-erdő borította és a nagyszámú koszorúk szalagjai mind külön-külön bizonyítékai voltak annak az általános szeretetnek, melynek dr. Bajusz Zoltán egész életén át a középpontjában állott.

Temetése

impozánsan nagyszabású volt. Ott láttuk a város legelőkelőbbjeit és a vármegyéből is nagyon sokakat. Ott volt Dókus Gyula alispán vezetésével a vármegye valamennyi tisztviselője, gr. Széchenyi Ernőné, dr. Sennye István és neje, dr. Molnár Béla orsz. képviselő, dr. Szmrecsányi Béla orsz. és kir. kamarás, dr. Orbán Kálmán h. polgármester, Valló István pénzügyigazgató, dr. Oláh István törvénytudós elnök, Keresztessy Lajos ny. táblabíró, Beregszászy István tanfelügyelő, dr. Chudovszky Mária kórházigazgató törzsorvos, Payer Ferenc róm. kat. és Damjanovich Ágoston gör. kath. esperesek, Jencs Árpád csendőrnagy és számosan a város legelőkelőbb társadalmából.

A gyászszertartást Enyedy Andor ref. lelkész végezte papi segédlettel. Meghatóan szép beszédet vezetett el az elhunytól a család, a társadalmom és a ref. egyház nevében. Majd Dókus Gyula alispán, Thuránszky László főjegyző, Boronkay László és Pilissy Béla árvaszéki ülnökök a koporsót a gyászkoosira vitték és elindult a hatalmas temetési menet, hogy utolsó útjára kísérelje fiatalon elhunyt Bajusz Zoltánt.

Oktober 11.
Dieserettel kell a „Kegyelet” temetési gyűjtemmel igyekezzeni.

Olasz ember

A „Zemplén”

Nem kell rajcsak nyugodtan az alábbi két okvatalos uton ma okmány ez, az oklenségéről — szszemben. Ilyenek mi ellenségeink nem érdemes egy, mintahogy dása sem felháellen védekezni ez a két okm hogy azok, akik sek, nem ember

Ime a két olaszok megmen fegyverszünetet szautasította. E parlamentair ut zékek szószerin 1. Tencza-küzdő cs. és k csapatok paran álló olasz kirá rancsnokságáhc

Az általunk mone csucs rogyobb számu fekszik, akik nak. Készek rajtuk és meg tól őket, ha a gyalogság ma, délután 2 órá Monte Cimone beszűnteti.

Magától égy vonatkozi ben lévő ola azokra, amely tól nyugatra Ez alatt az örök az Astil közötti erődí nem mozdulh kezdő esetben gitó akciót é szegettnek fo

Ha a kirá ebbe nem m katonákat so natkozó vála déli 12 óráig őrsi vonalun Sürgős elinté 1916 sze

2. A p rancsnokság, d. e. 10 órá Megfonto az osztrák-m saját sebest tudtak sietn alatt, amely

deze között ből olasz se hettek voln nok ur óna nak tartja, h tetésébe ne Albrieci kari főnök.

HIREK.

Üzenet a 10-es honvédekhez.

Üzenetet küldök
Újhely városába,
Az újhelyi tizes
Honvédkaszárnyába.
Forró üzenetem
Dalvirágba fontam.
Valamikor én is
Tizes honvéd voltam!

Száll a lelkem s után
Csillannak az álmok.
S kedves fiuk, újra
Ti köztetek járok!
Kipirul az arcom,
Ott állok a sorban.
Valamikor én is
Tizes honvéd voltam!

Rég volt... a virág is
Sokszor nyílt azóta.
Üres a kaszárnya.
Messzi szállt a nóta...
Csak szívemben él még
Egy-egy tört akkordban:
Valamikor én is
Tizes honvéd voltam!

Forgandó az élet.
Ti most messi jártok,
Hullnak szívetekre
Piros vérvirágok.
És a honvéd névnek
Régi lángja lobban.
Valamikor én is
Tizes honvéd voltam!

Hazám felett távol
Esti csillag reszket,
Kuruc nóta esendül
Messzi tüzek mellett.
Hallgatom nagy busan
S szívem büszkén dobban:
Valamikor én is
Tizes honvéd voltam!

Erre felé, nálunk,
Csak az a hír járja:
A tizes honvédeknek
Nem akadt még párja!
Ott jártok Ti mindig
A legelső sorban:
Valamikor én is
Tizes honvéd voltam!

Muszkaverő hősök!
Itt a Bodrog tájon,
Nevetek csillog a
Virágon, fűszálon...
Tán azért is könyes,
Harmatos a tollam:
Valamikor én is
Tizes honvéd voltam!

Kedves fiuk, szálljon
Ezer áldás rátok!
Nálunk most nyíllanak
Az őszi virágok...
Bokrétát belőlük
Most is néktek fontam:
Hej! mert egyszer én is
Tizes honvéd voltam!

Budapest, 1916 okt. 5.

Ifj. Tima József.

— **Katonai kitüntetések.** Öfelsége dr. Kabina Gézának, a 34-ik népfelkelő gyalogezred főhadnagy századparancsnokának, az ellenséggel szemben tanúsított kiváló vitézségeért a III. oszt. katonai érdemkeresztet adományozta. — Elrendelte a király, hogy újabb legfelsőbb elismerése adassék ismételt tudtul az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért Illésházy Gábor 11. honv. gyalogezredbeli főhadnagynak.

— **A főispán a Vörös Keresztnék.** Szinyei Merse István főispán októberi adományaként 50 koronát küldött be hozzánk a Vörös Kereszt javára. Eddigi gyűjtésünk tehát összesen 426 kor. 97 fillér.

— **Az erdélyi menekültekért.** A Sátoraljauhely és Vidéki Általános Nőegylet m. hó 30-án tartott ülésén

az egyesület az erdélyi menekültek támogatására 500 koronát szavazott meg. — Ugyanezen az ülésen Hericz Sándorné 100 koronát ajánlott fel az erdélyi menekültek segélyezésére. Az adományozó urnát a jelen voltak lelkesen megélték.

— **Koszoru megváltás.** Dr. Bajusz Zoltán halála alkalmából Szinyei Merse István 50 koronát és dr. Molnár Béla 30 koronát adományoztak Zemplénum megye hadiárva alapjának koszoru megváltás címén.

— **Kovács Sámuel.** Szélesebb körben nem ismerték e nevet. De ahol ismerték, mint Gálszécsen és vidékén, tisztelettel környékeztek. Kovács Sámuel Gálszécsen városának volt egyházában 17 éves keresztlül főbírája, a mely tisztes hivatalát okt. 4-én 73 éves korában bekövetkezett halálával letette a legfőbb bírónak a kezébe. Nagy darab földet kellene bejárnunk, míg ilyen érdemes, különösen a bírói hivatalra alkalmas embert találhatnánk. Egész egyéniségéről fogva valószínűleg predestinálva volt erre a szép állásra. Példás hűség, kötelességtudás, rendszeret, pontosság, erély, szigorúság jellemezték. 17 éves működése meg is látszott Gálszécsen városán, annak rendjén, tisztaságán, fejlődésén. Így üti rá egy-egy ember egy-egy városra lelkének a bélyegét. Teme-tése f. hó 6-án d. u. 3 órakor ment végbe a közönség nagy részvéte mellett. Gyászbeszédet Péter Mihály gálszécsi ref. lelkész tartott felette a közönség mely meghatottsága között.

— **A csikszere-dai pénzügyigazgatóság Debreczenben.** A csikszere-dai m. kir. pénzügyigazgatóság Törökzentmiklósról Debreczenbe tette át székhelyét és itt a debreczeni kir. pénzügyigazgatósági épületben működését szept. 10-én megkezdte. — Ugyancsak ide helyezte át a mellé rendelt számvivőség, a csikszere-dai és gyergyószentmiklósi kir. adóhivatal és működésüket fentírt napon megkezdették.

— **Szintársulatunk sikerei.** Fodor Oszkár kitűnően szervezett szintársulata f. hó 2-án fejezte be veszprémi kitűnően sikerült szezonját és most Losoncban játszik, ahol a sajtó és nagyközönség a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a társulat képességeiről és művészi értékéről.

— **Gyorsfénypéssz, mint zseb-metsző.** Rosner Samu gyorsfénypéssz ez év március hó 15-én a gálszécsi vásáron gyorsfénypéssz-felvételeket csinált s egyúttal Lebovits Herman nevű társával szemlélet tartott a vásári közönség körében, amikor is Habcsány János falusi gazda a tehénének eladásával foglalatokodott. A két zseb-metsző figyelte az alkudozókat s mikor látták, hogy az eladó a vételárat zsebre teszi, alkalmasnak találták az időt a metszők felé keresztlüvelére. Habcsány Jánost megívitálták fényképezőhelyiségükbe s barátságos beszélgetés közben a szegény falusi ember 1210 koronáját el-tüntették. — Most vonta felelősségre Rosner Samut a kir. törvényszék a bűncselekményéért. Lebovits Herman a tárgyalásra ismeretlen tartózkodása miatt nem volt megidézhető. A meg-jelent vádlott a távollévre akarta át-hárítani a bűncselekmény elkövetését, de a bizonyítékok alapján a többször-ben büntetett előéletű Rosnert a bíróság két és fél évi fegyházra ítélte.

— **Felmentések meghosszabbítása.**

A honvédelmi miniszter 18200. számú rendeletével a faipar termelésénél, ezek szállításánál, gőzfűrészeknél, tűzifa-nagyvágóknál és erdészeti építkezé-seknél alkalmazott és a honvédelmi vagy hadügyminisztérium, — továbbá honvédkerületi vagy katonai (hadtest) parancsnokságok által meghatározott időre felmentett erdőgazdasági mun-kások, fuvarosok és alkalmazottak, üzemtisztviselők, munkafelügyelők, gé-pészeti személyzet, valamint a faanya-

gok termelői, kiknek a felmentése 1916 október 1 és 1917 március 31 között lejár, hivatalból 1917 április 1-ig folytatólagosan felmentettek. A felmentettek a járási főszolgabíró-nál (városi hatóságnál) jelentkezni tartoz-nak, ahol a felmentés hivatalból tör-tént meghosszabbítása a felmentési lapra hivatalosan rá fog vezetetni.

— **Vadgesztenye gyűjtése.** A Vörös Kereszt Egyesület azzal a felhi-vással fordult a magyar társadalom-hoz, hogy a vadgesztenyét gyűjtse össze és adja át a Vörös Kereszt Egy-let helybeli fiókjának, illetve választ-mányainak. Az egyesület ezt a felhi-vást most megismétli és nagyon kéri a magyar társadalom minden rétegét, hogy ezt a kérését teljesítse is, mert ez a kicsinynek látszó dolog, valójá-ban nagy fontosságú. A Vadgesztenye Gyűjtőhelye megtalálta a módját annak, hogy a vadgesztenyéből a káros anyagokat kivonja s ezáltal leg-alább részben elejét vegye a mindjob-ban mutatkozó állatosság hiánynak. A mai háború sikeres megvívása na-gyon sokban attól is függ, hogy tudjuk a küzdelem gazdasági részét folytatni. A földre lehullt és ott elpusztuló vad-geszténye tömegek a mai viszonyok között pótolhatatlan gazdasági vesz-teséget jelentenek reánk nézve. Kül-önösen kéri a Vörös Kereszt egye-ület a hazafias magyar tanítókat arra, hogy egy-egy délutánon vonul-jon ki összes növendékeivel olyan helyekre, ahol vadgesztenye fák van-nak, gyűjtse össze a már lehullt anya-got és azt szolgáltatassa be az ottani Vörös Kereszt egyleti fióknak. Ezt a kérelmet természetesen mi a magunk részéről is a legmelegebben ajánljuk az illetékesek figyelmébe.

— **A városi mőziban ma rendki-vül érdekes film kerül bemutatásra:** „A kilenc uju ember“ nagyszabású detektív dráma 5 felvonásban. Tekin-tettel a szenzációs filmre délután 4 és este fél 9 órakor két nagy előadás lesz. A kísérő műsor is elsőrendű. — Holnap este fél 9 órakor egy nagy-hatású magyar film kerül színre: „A kit ketten szeretnek“ 3 felvonásban, a főszerepeket: Haraszthy Mici, La-kos Editke és Kertész Mihály játsszák, a Király Színház művészei. A kísérő műsor változatos, háborús híradó, hu-moros és mulattató vigjáték.

— **Cimbalom-oktatás.** F. Werner Sári cimbalomtanárnő ez uton hozza az érdeklődők szives tudomására, hogy Erzsébet Királyné-utca 18. szám alatt levő lakásán tanítványokat elfoga.p

— **A tarhonyakészítés.** A kor-mány rendeletet adott ki a tarhonya előállításáról, forgalombahozataláról és legmagasabb árának megállapításáról. Eszerint tarhonyát csak a Haditer-mény Részvénytársaság által kiszol-gáltatott lisztből és pedig kizárólag csak főzölisztből állíthatnak elő és a tarhonyát csak a H. R. útján hozat-ják forgalomba. Tarhonyát egyébként bárki csak a saját háziszükségletére állíthat elő és ha bármily okból fe-leslege van, azt szintén csak a H. R. útján értékesítheti. A tarhonyakész-leteket az előállító iparvállalatok ma-ximális áron, mások pedig az október 15-ig érvényben levő piaci áron, e napon tul pedig szintén csak a H. R. útján és maximális áron hozhat-ják forgalomba. A tarhonya maximá-lis ára métermázsánként 100 korona. E legmagasabb ár október negyedi-kén lép életbe. Ha a tarhonya áru-sítása kiskereskedelemben történik, az eladó csak oly árt számíthat, mely a maximális árat legfeljebb 15 száza-lékkal haladja meg.

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!** Hadse-gélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Főszerkesztő és laptulajdonos: Ehlert Gyula.
Felelős szerkesztő: Dr. Hellinger Ignác.

...mellettel kell megemlékeznünk
...temetkezési vállalatról,
...temetést mindenre kiterjedő
...igyekezetet imponálóssá

embertelenség.

A „Zemplén“ tudósítójától.
Temesvár, szept. 30.

Nem kell rajta felháborodni,
...nyugodtan el kell olvasni
...két okmányt, mely hi-
...uton ma érkezett ide. Két
...ez, az olaszok emberte-
...saját katonáikkal
...— saját katonáikkal
...ilyenek ők, ilyenek a
...ellenségeink. Felháborodni
...eseten, csak
...mint ahogy a vadállat táma-
...sem felháborító. A vadállat
...védekezni kell és valóban
...két okmány azt mutatja,
...azok, akik ilyesmire képe-
...nem emberek.

Ime a két okmány:
A Cimone csucson eltemetett
...megmentésére felajánlott
...szünetet az ellenség visz-
...utasította. Ebben az ügyben a
...mentair utján váltott jegy-
...szó szerint így hangzanak:
1. Tonzza-Cimone szakaszon
...és kir. osztrák-magyar
...parancsnoka a szemben
...olasz királyi csapatok pa-
...sokaságához.

Az általunk légberöpített Ci-
...romjai alatt még na-
...számu élő olasz katona
...akik segítségért kiálta-
...Készek vagyunk segíteni
...és megszabadítani sirjuk-
...ha az olasz tűzérség és
...széptem 25-én
...este 7 óráig a
...Monte Cimonéra irányult tüzet
...szünetelt.

Magától értetődőleg ez épp
...Astikó völgy-
...lévő olasz útegekre, mint
...Astikó folyó-
...nyugatra vannak elhelyezve.
...idő alatt olasz jár-
...Astikó és Rió Freddó
...erősített vonalakon tul
...mozdulhatnak előre. Ellen-
...beszűntetjük a se-
...akciót és a tűzszünetet meg-
...fogjuk tekinteni.

Ha a királyi olasz parancsnok
...nem megy bele, az olasz
...katonákat sorsukra bizzuk. A vo-
...választ szeptember 25-én
...12 óráig Tornai melletti elő-
...vonalunkban kérjük leadni.
...elintéztést kérünk.
1916 szeptember 25.

2. A pedeskalai szakaszpa-
...parancsnokság, 1916. szept. 25-én
...10 óra 45 perc.

Megfontolásával annak, hogy
...segítségére
...sietni azalatt a hosszú idő
...amely az aknarobbanás és
...az olasz tűzérségi tűz megkez-
...eltelt, emberiség-
...olasz sebesülteken is segít-
...volna, a hadseregparancs-
...ur öngyméltósága indokolt-
...tartja, hogy a tüzelés beszü-
...ne egyezzen bele.

Albrieci vezérőrnagy, vezér-
...főnök.

Az 1917. évre szóló

„ZEMPLEN NAPTÁRA“

számára

hirdetéseket már most
felvesz kiadóhivatalunk.

Pianinót

keresek bérbe, esetleg megvételre
Czehlár, Molnár István-uteza 2.
szám, I. emelet

Egy géplakatos, vizs-
gázott gépész és soffőr
állást keres.

Czím a kiadóhivatalban.

Országos Burgonya Közvetítő Iroda.

Hirdetmény.

A 2953/1916. számú M. E. rendelet értelmében mindazon burgonyatermelők, akik burgonyatermésüket 1916. évi október 31-ig bejelentik, 100 kgr.-ként kettő koronával többet kapnak, mint a megállapított legmagasabb ár. Felhívjuk a gazdaközön-
séget, hogy burgonyatermését jelentse be; ez esetben az étke-
zési burgonyafajokért

100 kilommonként K. 16.—
egyéb, de válogatott fajokért K. 15.—
fizettetik ki.

Átvétel és elszállítás, vételárkifizetés a helyszínen történik.

Bejelentések a **Nagymihályi Takarékpénztár Rész-
vénytársaságnál** Nagymihály, mint az Országos Burgonya
Közvetítő Iroda bizományosánál eszkozlendők.

MATOLAI ETELE:

Visszaemlékezéseim Honvéd Életemre.

FÜGGELÉKÜL

Lázár Vilmos várfogságában írt

EMLÉKIRATA.

Ára 4 korona.

Csak néhány példány van raktáron.

Lóvy Adolf könyvkereskedése

Sátoraljaujhely.

Tulhalmozott készlet miatt

nyomópapirból lekerült 10—15 cm. nagy-
ságu, jegyzékpapirnak alkalmas szallag-
papirokat mig a készlet tart 1000 drb.-onként

== 40 fillérért árusítjuk. ==

A „Zemplén“ könyvnyomdája.

Megjelen hetenként
szerdán és szombat

Szerkesztőség és kiadó
Sátoraljaujhely, F. u.

Telefon: 42.

Kösziratokat nem fogadunk

Kültségek minden gombolyagért

A német

A negyvenkét éves
manc és felesége
lata semmi akarat
képest, amit az
dikölesön mindegy
szégyenítő ereje
geink illuzióiban
és fél millió ma
Szinte álomnak
a német győzelem
ben az egy a
elé tár és a
ereje lehetetlen
ne ejtse fásult
bizakodást, me
egymást áztatja

Hogy a német
évnél régebbi
kóznak, most
hogy bárminő
német fegyver
köles már fosz
hatalmak bukás
rágozni. Mint
egy pattan sze
Hiszen ha az
ben a német
egy milliárdos
hat fel, akko
ronymagasság
felett, mely uz
lett is csak re
nöket képes

Tehát nem
hanem az erköl-
hatatlan. A
vertények me-
dalmas mérték-
menti és a v
rozseny, Nag
zsa, szinte dö
sal csatlakoz
felmutatható
melyek hova
hatalmak ar
lenségét egyre
ban rajzolják
és a mi föl-
az is, hogy
a kiabáló fra-
ségek tult

Büszkeség
hogy a kö-
faktorai le-
érezzük, ho-
együttvetar-
próbák elé-
telek mind-
dóan méltó-
így a magy-
ségében és
ségében bi-
majd a mi
pogtat egy
Igaz, ho-
hetárai szül-
mas német
sem fogunk
adni rá, ho-
német péld-
kedhetnének